

ประเภทของภูมิปัญญาด้าน จารีต ประเพณี มติ ข้อห้าม ภาษา ในหมู่บ้าน

ชื่อภูมิปัญญา วันลงมือไถนาหว่านข้าวกล้า

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

ก่อนอื่น ที่เราจะเริ่มลงมือกระทำมั่งคะละกรรมทุกอย่างเป็นต้นว่า ปลุกบ้าน สร้างเมือง ทำมงคลขึ้นบ้านใหม่ แต่งงาน ย้ายที่อยู่ บวชพระ เปกตุ้ ซื้อสัตว์มาเลี้ยง หว่านกล้า ปลุกนา เปิดร้านเปิดงานใหม่ เหล่านี้เราก็หวังเพื่อความเป็นสิริมงคล หวังความเจริญอกงาม เราจึงควรมือสั่นวันดี หรือฤกษ์งามยามดีเสียก่อน จึงค่อยลงมือกระทำ แต่การหว่านนั้น เราจะมัวค้นหาให้มันตรงกันหลาย ๆ คำรานั้น ก็เป็นการยากมาก เราควรถือเอาที่ดี ๆ ที่สำคัญ ๆ เท่านั้นก็พอ เมื่อเราเชื่อหลายคำรมาแล้วตลอดชีวิตนี้ เราก็จะหาวันดีฤกษ์ดีไม่ได้ ดังคำโบราณว่า “ศิษย์ต่างครู อาจารย์ต่างวัด หนังสือก้อมต่างคนต่างมี” เราควรถือเอาที่สำคัญ ๆ ถือเอาวันเศษฟ้าตีแสงที่ดี ๆ และหาได้ยามประจำวันดี ๆ เสียเท่านั้น ก็เป็นอันใช้ได้ดีแล้ว ดังจะนำมาวางไว้เป็นหลักต่อไปนี้

การลงมือทำนาหรือไถนาต้องมีการหว่านเพื่อวันดีในการทำนา ดังนี้

ถ้าจะลงมือไถนา ให้ลงวันอาทิตย์ จะดี

ถ้าจะหว่านกล้า ให้หว่าน วันศุกร์ จะดี

ถ้าจะหลกกกล้า(ถอนกล้า) และปลุกนา(ดำนา) ให้ทำวันพุธและวันพฤหัสบดีจะดี

ถ้าจะลงมือเก็บเกี่ยวข้าว (ฉางข้าว) ให้ทำวันอังคาร วันพุธ วันศุกร์จะดี

ถ้าจะลงมือไถนา ให้ลงทำวันพฤหัสบดีอีกวันก็ได้จะดี

(ห้ามปลุกนาหว่านกล้าวันเสาร์สัตว์ต่างๆ จักเบียดเบียน)

แหล่งข้อมูล

นายญาณ สองเมืองแก่น

บ้านเลขที่ 184 หมู่ 4 ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

 054 – 781105